

Fairtradoví pěstitelé (metodický list)

Cíle:	a) studenti prozkoumají, kolik práce a nejistoty se skrývá v zemědělství b) studenti si uvědomí provázanost svého nákupního chování a pracovních podmínek pěstitelů, že svými nákupy často ovlivňují životy lidí na druhém konci světa c) studenti se seznámí s konceptem fair trade a přínosy, které z toho plynou pro pěstitele kávy v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky
Časová dotace:	40 minut
Pomůcky:	Výpěstek z vlastní zahrádky nebo balkonu Infolist o fair trade (aktuální verze ke stažení na www.nazemi.cz/fairtrade) Dokument Fair trade naživo (k promítání na www.youtube.com) Politická mapa světa Pracovní list Projektor s ozvučením Tabule, whiteboard nebo flipchart
Věk:	12+
Počet studentů:	min. 6
Vzdělávací oblasti:	Člověk a společnost

Úvod: Práce na zahradě může být dřina s nejistým úspěchem (15 minut)

- Pokud je to pro vás alespoň trochu reálné, přineste nějakou potravinu, kterou jste sami vypěstovali (může to být např. pažitka v květináči, máta ze zahrádky nebo rajče z balkónu).
Pochlubte se výpěstkem a ptejte se:
(Pokud je pro vás nereálné donést vlastní výpěstek, přineste něco koupeného a ptejte se, kdo asi potravinu vypěstoval, kde a jak.)
 - *Podařilo se někdy něco vypěstovat vám?*
 - *Pokud ano, díky čemu se vám to podařilo?*
 - *Pokud ne, co to způsobilo?*
 - *Máte doma zahrádku? Nebo rodiče, babička, kamarádi?*
 - *Jakou péči musíte dávat rostlinám, aby se jim dařilo?*
- Na tabuli pište seznam, co je potřeba k úspěšnému zahradničení (zalévání, hnojení, vytváření kompostu, vytrhávání plevele, mulčování...)
 - *Co vám může úrodu zničit?*
- Pokračujte dále: U nás většinou lidé mají zahrádku, protože je baví zahradničit nebo si chtějí vypěstovat vlastní potraviny. Hodně lidí na světě se ale věnuje pěstování plodin proto, že je dále prodávají. Musí se zemědělstvím uživit. Jsou to z velké části zemědělci, kteří hospodaří na malých rodinných farmách. Role těchto malých zemědělců je velmi významná - vypěstují totiž kolem 70% světových potravin!¹ Patří mezi ně také pěstitelé kávy.

¹ A Fairtrade Foundation Report, February 2013

- Navažte dalšími otázkami:
 - *Pije u vás v rodině někdo kávu?*
 - *Kde se podle vás káva pěstuje?* (Použijte mapu světa).
 - *Jak podle vás vypadá pěstování kávy?*
- Nastiňte studentům situaci pěstitelů kávy:
 - žijí v odlehlých místech, daleko od všeho,
 - pěstují kávu, protože se u nich pěstuje již od dob kolonialismu (v hodně pěstitelských zemích se káva vůbec nepije),
 - pěstováním kávy se rodiny pěstitelů potřebují uživit - často pěstují jen kávu, nemají možnost jiného zaměstnání.
- Nyní se za pěstiteli kávy podíváme. Podíváme se na 13minutový dokumentární film, který natočil tým expertů z organizace NaZemi během cesty za pěstiteli kávy do Mexika a Guatemaly v roce 2014.

Hlavní aktivita: promítání a reflexe dokumentu Fair trade naživo (25 minut)

- Řekněte studentům, že při sledování filmu by se měli zaměřit na dvě otázky:
 - *Co musí pěstitelé kávy dělat pro to, aby byla úroda úspěšná?*
 - *Co pěstitele kávy ohrožuje?*
- Odpovědi budou zaznamenávat do pracovního listu (viz Příloha).
- Po filmu se ptejte a odpovědi sepisujte na tabuli nebo flichart:
 - *Jaké odpovědi jste si zaznamenali?*
 - *Co dalšího vás zaujalo?*
 - *Jaké důležité informace o pěstování kávy jste se z filmu dozvěděli?*
 - *Proč podle vás vstupují pěstitelé kávy do fair trade? Co jim to přináší?*
 - *Proč si lidé u nás kupují fair trade kávu? Co jim to přináší?*
- Pokud to žáci nezmíní sami, doplňte důležité přínosy fair trade, kterými jsou zejména: garantovaná minimální výkupní cena a demokratické rozhodování o využívání fairtradového sociálního příplatku.
- Na závěr diskutujte s žáky nad otázkou.
 - *Co můžeme my (na naší škole, v naší obci...) udělat pro podporu pěstitelů v našem okolí i jinde na světě?*
- Sepište konkrétní návrhy a domluvte se, jak budete postupovat, aby byly realizovány.

Pracovní list k metodickému listu Fairtradoví pěstitelé

Co musí pěstitelé kávy dělat pro to, aby byla úroda úspěšná?

Co pěstitelé kávy ohrožuje?